

Súd: Okresný súd Rožňava
Spisová značka: 8P/16/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7822200297
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 02. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jarmila Dušáková
ECLI: ECLI:SK:OSRV:2022:7822200297.1

Uznesenie

Okresný súd Rožňava vo veci starostlivosti o maloleté dieťa V. J., nar. XX. XX. XXXX, bytom P. XX, Š., dieťa rodičov matky - U. J.A., nar. XX. XX. XXXX, bytom P. XX, Š. a otca - Q. J., nar. XX. XX. XXXX, bytom P. XX, Š., zastúpeného právnym zástupcom JUDr. Ladislavom Csákóom, advokátom AK Rožňava, Hviezdoslavova 4, v konaní o návrhu otca o vydanie neodkladného opatrenia, takto

rozhodol:

I. Súd návrh otca o vydanie neodkladného opatrenia **z a m i e t a**.

odôvodnenie:

1. Otec maloletého podal tunajšiemu súdu dňa 11. 02. 2022 návrh o vydanie neodkladného opatrenia na dočasné zverenie maloletého do jeho osobnej starostlivosti a to až do právoplatného skončenia veci, vedenej o úpravu výkonu práv a povinností rodičov k maloletému a zároveň sa domáhal, aby súd zaviazal matku maloletého prispievať na jeho výživu sumou vo výške 30 % životného minima mesačne, k rukám otca maloletého, vždy do 15 - teho dňa kalendárneho mesiaca vopred, s účinnosťou od nariadenia neodkladného opatrenia, až do právoplatného skončenia veci.

2. Návrh odôvodnil tým, že matka v dôsledku svojich zdravotných problémov nie je schopná starať sa o maloletého. Aktuálne je situácia taká, že matka maloletého je už dlhšiu dobu v nemocnici a syn sa ocitol sám, keďže oni bývajú len sami a teraz z dôvodu hospitalizácie matky nemá sa kto o neho postarať. Je síce pravda, že sa nejedná o dieťa v útľom veku, ale ide o 16 - ročného chlapca, ktorý podľa jeho názoru určite by nemal ostať v domácnosti sám, bez dozoru tak, že si môže nekontrolovateľne robiť všetko, čo len chce. Navyše matka, keď je doma, pre svoj zdravotný stav nevie synovi poskytnúť vhodné výchovné prostredie potrebné pre jeho všestranný telesný a duševný vývoj a situácia je taká, že nie ona sa stará o syna, ale on o ňu. Otec maloletého, ako to uviedol vo svojom návrhu, býva v susednom Česku, kde je riadne zamestnaný, má uzavretú riadnu pracovnú zmluvu, čiže nie je možné od neho očakávať, že sa o syna bude môcť postarať za tejto situácie na dennej báze v mieste jeho terajšieho bydliska. Vedel by sa o neho riadne postarať v mieste, kde teraz žije a pôsobí. Toho času prišiel na Slovensko a to aj do domu, v ktorom maloletý býva a našiel tam neskutočný neporiadok, špinu, nedostatok potravín. Okamžite telefonicky kontaktoval svojho právneho zástupcu, ktorý prostredníctvom svojho koncipienta vyhotovil o podmienkach, ktoré zistil, aj fotodokumentáciu, resp. aj obrazový záznam pomocou svojho mobilného telefónu. Bolo a je zrejme, že situácia si v záujme maloletého vyžaduje okamžitý zásah zo strany kompetentných orgánov štátu a preto bezodkladne elektronicky kontaktovali Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Y. a zároveň požiadali o okamžité prevedenie sociálneho šetrenia v mieste bydliska maloletého za súčasného predloženia fotodokumentácie. Od podania návrhu na začatie súdneho konania matka je i naďalej, nepretržite hospitalizovaná, nebola prepustená do domáceho liečenia, ba čo viac, medzitým bola preložená do nemocnice v S.H.. Za tohto stavu je úplne zrejme, že žiaľ nie je v silách matky, aby mohla zabezpečiť starostlivosť o syna, aspoň v minimálnom rozsahu. Snahu o pomoc, že matke bude zabezpečená opatrovatel'ka, matka odmieta. Otec tiež uviedol, že blízko matky a syna býva aj matkina sestra, ktorá v minulosti taktiež ponúkla pomoc, avšak matka aj túto jej odmietla, svoju sestru vyhodila z bytu, povadila sa s ňou a tieto ich vzťahy sú aj t. č. narušené.

3. Podľa § 28 ods. 2/ Zákona o rodine rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa.

4. Podľa § 324 ods. 1/ , 2/ Zákona č. 160/2015 Z. z. - Civilného sporového poriadku - ďalej len „CSP“ pred začatím konania počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie. Na konanie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia je príslušný okresný súd.

5. Podľa § 325 ods. 1/ CSP neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery, alebo je obava, že exekúcia bude ohrozená.

6. Podľa § 328 ods. 1/ CSP, ak súd nepostupoval podľa § 327, nariadi neodkladné opatrenie, ak sú splnené podmienky podľa § 325 ods. 1/, inak návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietne.

7. Podľa § 329 ods. 1/ CSP súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania. Podľa odseku 2/ pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.

8. Podľa § 360 ods. 1/ CMP neodkladné opatrenie možno nariadiť aj bez návrhu v konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu.

9. Podľa § 360 ods. 2/ CMP, ak súd nariadi neodkladné opatrenie bez návrhu pred začatím konania vo veci samej, začne konanie vo veci samej alebo poučí účastníkov o možnosti podať návrh na začatie konania vo veci samej.

10. Podľa § 366 ods. 1/, 2/, 3/ CMP, neodkladným opatrením môže súd nariadiť platiť výživné v nevyhnutnej miere.

11. Civilný mimosporový poriadok ako špeciálny právny predpis (lex specialis) v § 360 a nasl. obsahuje len niektoré ustanovenia o neodkladných opatreniach (vo veciach ochrany maloletého, výživného, osobnej starostlivosti o maloletého a o povolení súdu na výkon oprávnenia vo veci starostlivosti o maloletých). Otec maloletého podal návrh na nariadenie neodkladného opatrenia vo veci zverenia maloletého do jeho osobnej starostlivosti. Súd pri rozhodovaní o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aplikoval všeobecný právny predpis, ktorým je civilný sporový poriadok (lex generalis). Tento v § 325 ods. 2/ demonštratívne uvádza niektoré príklady neodkladných opatrení, ktoré môže súd nariadiť. Vyššie citovanými zákonnými ustanoveniami je možné rýchlo a pružne riešiť situáciu, ktorá vyžaduje okamžitý zásah súdu. Pre nariadenie neodkladného opatrenia je nevyhnutná potreba bezodkladnej úpravy pomerov účastníkov. Posúdenie, či a kedy je takáto potreba daná, je ponechaná na úvahe súdu. Okrem toho je základným zákonným predpokladom nariadenia neodkladného opatrenia aj hodnoverným spôsobom osvedčiť dôvodnosť a trvanie uplatneného nároku, ktorému sa má súdom poskytnúť neodkladná ochrana. Neodkladné opatrenie teda vyžaduje naliehavosť takéhoto opatrenia, osvedčenie danosti práva a nevyhnutnosť potreby takejto úpravy. Vzhľadom na účel a podstatu neodkladného opatrenia je rozsah dokazovania, na rozdiel od konania vo veci samej, značne zúžený. Povinnosť tvrdenia, dôkazná povinnosť a dôkazné bremeno v konaní o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia spočívajú najmä v povinnosti aspoň osvedčiť tvrdené skutočnosti. Táto povinnosť zaťažuje výlučne navrhovateľa, v danom prípade otca. Predmetom konania vo veci samej je úprava rodičovských práv a povinností k maloletým deťom. V konaní vo veciach starostlivosti o maloleté deti je účelom neodkladného opatrenia predovšetkým ochrana maloletých. Otec maloletých nepredložil žiaden dôkaz, ktorý by preukazoval akúkoľvek hrozbu maloletému zo strany matky, ktorá by bola dôvodom na zverenie maloletých do dočasnej starostlivosti otca formou neodkladného opatrenia. Na základe doposiaľ predložených dôkazov v rozsahu nevyhnutne potrebnom pre rozhodnutie o neodkladnom opatrení, súd dospel k záveru, že zákonné predpoklady pre nariadenie otcom navrhovaného neodkladného opatrenia, nie sú splnené. Postavenie otca, ako rodiča voči deťom nie je nadradené postaveniu matky voči deťom. Súd z doposiaľ vykonaných dôkazov nemal osvedčené, že v danej veci je potrebné bezodkladne upraviť zmeny dočasnej osobnej starostlivosti formou neodkladného opatrenia. Pri rozhodovaní súd prihliada hlavne na záujem maloletých detí, najmä na ich citové väzby, vývinové potreby, keď záujem maloletého dieťaťa je vždy prvoradý (článok 3 Dohovoru o právach dieťaťa, článok 24 ods. 2/ Charty Základných práv Európskej únie).

12. Z citovaných zákonných ustanovení vyplýva účel neodkladného opatrenia, ktorým je predbežná rýchla, i keď len dočasná úprava právnych (nielen faktických) pomerov účastníkov. Nariadenie neodkladného opatrenia predpokladá, aby sa aspoň osvedčila danosť práva (nároku) a aby neboli vážnejšie pochybnosti o jeho potrebe. Neodkladné opatrenie je inštitútom procesného práva, ktoré môže súd použiť, ak je potrebné, aby boli dočasne upravené pomery účastníkov, alebo ak je obava, že by výkon súdneho rozhodnutia bol ohrozený. Neodkladné opatrenie je predbežným aj v tom zmysle, že sa ním neprejudikujú práva účastníkov a tretích osôb. Nie je konečným rozhodnutím, lebo jeho účelom je len dočasná úprava pomerov účastníkov. Nevyhnutným predpokladom pre vyhovie návrhu na vydanie neodkladného opatrenia je naliehavosť potreby predbežnej úpravy pomerov. Táto naliehavosť je príčinou, že súd môže rozhodnúť len na základe osvedčenia tvrdených skutočností bez toho, že by musel byť tvrdý nárok nepochybne preukázaný. Posúdenie, či a kedy je takáto potreba daná, je ponechaná na úvahu súdu, pričom je potrebné starostlivo skúmať všetky dôsledky, ktoré by mohli nastať pre účastníka nariadením neodkladného opatrenia.

13. Účelom neodkladného opatrenia je len nutná a dočasná úprava pomerov účastníkov, teda nejde o konečnú úpravu a je možné ho vydať len do času, kým sú dané podmienky pre konečné rozhodnutie vo veci a navrhovateľ osvedčil v návrhu na jeho nariadenie danosť svojho nároku. Nevyhnutným predpokladom nariadenia neodkladného opatrenia je naliehavosť potreby dočasnej úpravy pomerov. Táto naliehavosť je príčinou, že súd môže o návrhu rozhodnúť. Pri nariaďovaní neodkladného opatrenia a vo všetkých konaniach starostlivosti súdu o maloletých je prioritný záujem dieťaťa.

14. Súd dospel k záveru, že návrh na nariadenie neodkladného opatrenia tak, ako to žiada navrhovateľ - otec maloletého - nebol podaný dôvodne, keďže otec maloletého neosvedčil naliehavosť dočasne - do rozhodnutia súdu vo veci samej - upravovať pomery maloletému formou nariadenia neodkladného opatrenia, ktorým by maloletý mal byť zverený jemu do dočasnej starostlivosti. Maloletý nie je ohrozený na živote a zdraví aj keď je pravdou, že v dôsledku nepriaznivého stavu matky jej schopnosť a možnosti starať sa o maloletého sú vo výraznej miere znížené, t. č. až nemožné, avšak starostlivosť o maloletého môže zabezpečovať aj príbuzná osoba, v tomto prípade krstná mama maloletého Q.. Q. W., ktorá so zabezpečením starostlivosti o maloletého vyjadrila súhlas. V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že súd musí prihliadať aj na stálosť a kontinuitu sociálneho prostredia maloletého a z tohto pohľadu by bolo v neprospech maloletého, ak by tento bol vytrhnutý zo súčasného sociálneho prostredia s väzbami na rovesníkov a začal žiť s otcom v Č. Y., pričom z návrhu nevyplývajú také skutočnosti, ktoré by takéto zásahy jednoznačne odôvodňovali. Navyše prianie zostať v starostlivosti krstnej mamy vyslovil aj sám maloletý a takéto záver vyplýva aj zo správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Y.. V neprospech návrhu otca súd hodnotí aj fakt, že otec ani po niekoľko dňovom pobyte v dome, ktorý maloletý obýva, nedokázal odstrániť neporiadok v tomto obydľí, ani zabezpečiť riadny chod domácnosti. Skutočnosť, že neporiadok v obydľí bol pravdepodobne spôsobený nedbanlivosťou zo strany maloletého a jeho matky, súd považuje za irelevantnú, nakoľko súd v kontexte dôvodov uvedených otcom v návrhu, vyhodnotil schopnosť otca zabezpečiť riadnu starostlivosť o maloletého (aspoň doposiaľ) za nedostatočnú. Zároveň je potrebné podotknúť, že vo veci samej je podaná žaloba o úpravu rodičovských práv a povinností, určenie výživného, ktorý návrh podal otec maloletého dieťaťa, kde konajúci súd vykoná všetky s vecou súvisiace dôkazy, ktoré dôsledne posúdi a vyhodnotí tak, aby to bolo v najlepšom záujme maloletého a po vykonaní dokazovania súd rozhodne o forme starostlivosti o maloletého a o všetkých aspektoch o úpravu práv a povinností k maloletému a to tak, aby bol plne rešpektovaný záujem maloletého dieťaťa.

15. Vzhľadom k vyššie uvedeným skutočnostiam súd rozhodol tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia, keď súd nevzhliadol nevyhnutnú potrebu akútneho riešenia situácie formou, ktorú navrhol otec maloletého. Naopak, súd neodkladným opatrením v konaní, vedenom na tunajšom súde pod spisovou značkou 8 P 19/2022 maloletého V. J.Í., nar. XX. XX. XXXX dočasne zveril do náhradnej osobnej starostlivosti jeho krstnej mamy Q.. Q. W., nar. XX. XX. XXXX, bytom Š., G. XXX/X, ktorá aj doposiaľ zabezpečovala o maloletého starostlivosť, navarila mu, oprala jeho veci, dokonca umožnila mu aj prespávať v jej domácnosti. V predmetnom konaní bolo preukázané, že krstná mama maloletého má vytvorené všetky podmienky pre riadnu starostlivosť a výchovu maloletého a hlavne maloletý má k nej vytvorený blízky dôverný citový vzťah. Maloletý má takto možnosť zostať vo svojom prirodzenom prostredí a má možnosť pokračovať v štúdiu na W. R. Š. I. B. Y., ktorú navštevuje.

16. Podľa § 367 ods. 2/ CSP o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia rozhodne súd najneskôr do siedmich dní od doručenia návrhu. V tejto lehote súd uznesenie vyhotoví.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu možno podať odvolanie cestou tunajšieho súdu na Krajský súd v Košiciach do 15 dní od jeho doručenia v 3 vyhotoveniach.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach § 127 CSP⁴² ods. 1 uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha. Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej možno odôvodniť len tým, že v zmysle ust. § 365 ods. 1 až 3 CSP len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.